

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 3. februar 2023

Innspill om kulturfrivillighet

Innledning

Dramas er en tjeneste for amatørteatergrupper og skoler/kulturskoler i Norge. Vi formidler manus til lesing, behandler søknader om fremføringsrettigheter og utbetaler royalties til rettighetshavere. Vi samarbeider med dramatikere, oversettere, komponister og skribenter, gjennom teaterforlag og organisasjoner som Dramatikerforbundet, men også direkte, for å lage avtaler om fremføring for brukerne av Dramas.

Dramas er en ressurs for det frivillige amatørteaterfeltet og samtidig en tjeneste for profesjonelle rettighetshavere. Siden Dramas er et bindeledd til frivillig teaterarbeid over hele landet, vil vi komme med noen innspill basert på erfaringer med, og kunnskap om, dette feltet.

1. Brei deltaking og tilgang på kunst og kulturaktivitet i heile landet

- Kva er dei største utfordringane for at fleire skal kunne delta i kulturfrivilligheita?

Teatergruppene har behov for at utgiftene er forutsigbare og for langsiktig tilgang til rimelige øvingslokaler.

- Kva slags erfaringar har lag og foreiningar gjort seg under og etter koronaen?

Også amatørteaterfeltet stoppet opp og måtte utsette og avlyse mye aktivitet under korona. Da samfunnet begynte å vende tilbake til normalt, var mye av grunnlaget som før var bygd opp, forsvunnet. Barn og unge som normalt ville blitt rekruttert til amatørteater i perioden, begynte ikke nødvendigvis med teater to år etter. Også publikum nølte med å stille på forestillinger. Utviklingen er nå i ferd med å snu, men mange har måttet spille for tomme saler der det før var fullt hus. Dette medførte tapte inntekter for teatergruppene. Dramas merket en lavere rapportering av billettinntekter, noe som igjen påvirket royalty til dramatikerne. I perioden 2020–2021 fikk Dramas varsel om 126 utsatte amatørteaterproduksjoner og 201 avlyste produksjoner; totalt (anslått) 1305 berørte forestillinger på grunn av korona.

- Kva kan gjerast for å nå grupper som i mindre grad deltek og inkludere fleire i aktivitetar?

Fra perspektivet til Dramas: Gjøre manustjenesten mer kjent, skape lav terskel for å skaffe manus fra Dramas, sørge for at manusutvalg, språk og roller gjenspeiler mangfoldet i samfunnet (representasjon) sånn at Dramas er mer relevant for alle.

3. Samspel mellom den profesjonelle og frivillige kulturen

- Kva er erfaringane frå samarbeid og samspel mellom den profesjonelle og frivillige kulturen?

- Kva slags gode eksempel finnast og korleis kan ein lære meir av kvarandre?

- Korleis kan samspelet bli enda betre og kva vil ein oppnå med dette?

Samlet svar:

Dramas er en todelt tjeneste midt i spennet mellom profesjonell og frivillig: Vi forvalter manus og rettigheter på vegne av dramatikere, og formidler disse til amatørteaterfeltet. Vår erfaring er at et godt samarbeid krever kontakt og utveksling av kunnskap mellom partene.

En avgjørende faktor for at dette samarbeidet skal fungere – og de profesjonelle sikres godtgjørelse for arbeidet sitt, er at amatørteaterfeltet får nok kunnskap om opphavsrett og åndsverk. Slik skapes også trygge rammer og økonomiske forutsetninger for dramatikerne muligheter til å leve som kunstnere.

Dramas opplever at det er stort behov for mer informasjon om opphavsrett i hele amatørteaterfeltet, også i skolene.

Dessuten bør vi styrke den direkte kontakten mellom profesjonelle skrivende og amatørteaterfeltet som bruker tekstene deres. Dette kan bidra til de kunstneriske prosessene, siden dramatikerne vil få økt innsikt i og forståelse for behovene til feltet de skriver for.

4. Offentlege tilskotsordningar og tiltak

- Kva er dei største utfordringane med dagens ordningar og korleis kan dei bli enda betre?

Den største utfordringen for Dramas er at avgjørelsen om driftstilskuddet kommer sent det samme året vi søker tilskudd for. Det gjør det vanskelig å planlegge langsiktige tiltak. Prosjekter utover den daglige driften, som å støtte utviklingen av dramatikere for amatørteaterfeltet, utvikling av manusdatabasen og informasjonsarbeidet overfor amatørteaterfeltet kommer på grunn av dette sent i gang. Alt dette er viktige prioriterte oppgaver i handlingsplanen til Dramas.

Større økonomisk forutsigbarhet og tidligere beskjed om tilskudd vil gjøre dette arbeidet enklere, sikre kontinuitet i prosessene, og dermed gjøre pengebruken mer effektiv.

- Kva hindrar og fremmar frivillig engasjement og kva kan gjerast for å forenkle og samordne ordningar?

- Korleis kan offentlege myndigheiter få til et godt samarbeid og samspel med frivillige organisasjonar?

Mye av dette arbeidet blir i dag ivaretatt i samarbeid med Frivillighet Norge. Slike møteplasser og samarbeidsfora er det viktig å opprettholde.

- Korleis kan verkemiddel og tiltak på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå innrettast for å bli enda betre?

Regionale kulturfond

Aktuelle spørsmål:

- Korleis kan eit regionalt kulturfond innrettast for å supplere – og ikkje overlape - ordningar som allereie finst?

- Korleis kan eit regionalt kulturfond innrettast på ein måte som minimerer dei administrative byrdene?

Vi har ikke innspill til de siste punktene.

Vennlig hilsen
på vegne av styret i DRAMAS

Trine Brembo Stokland
daglig leder

admin@dramas.no